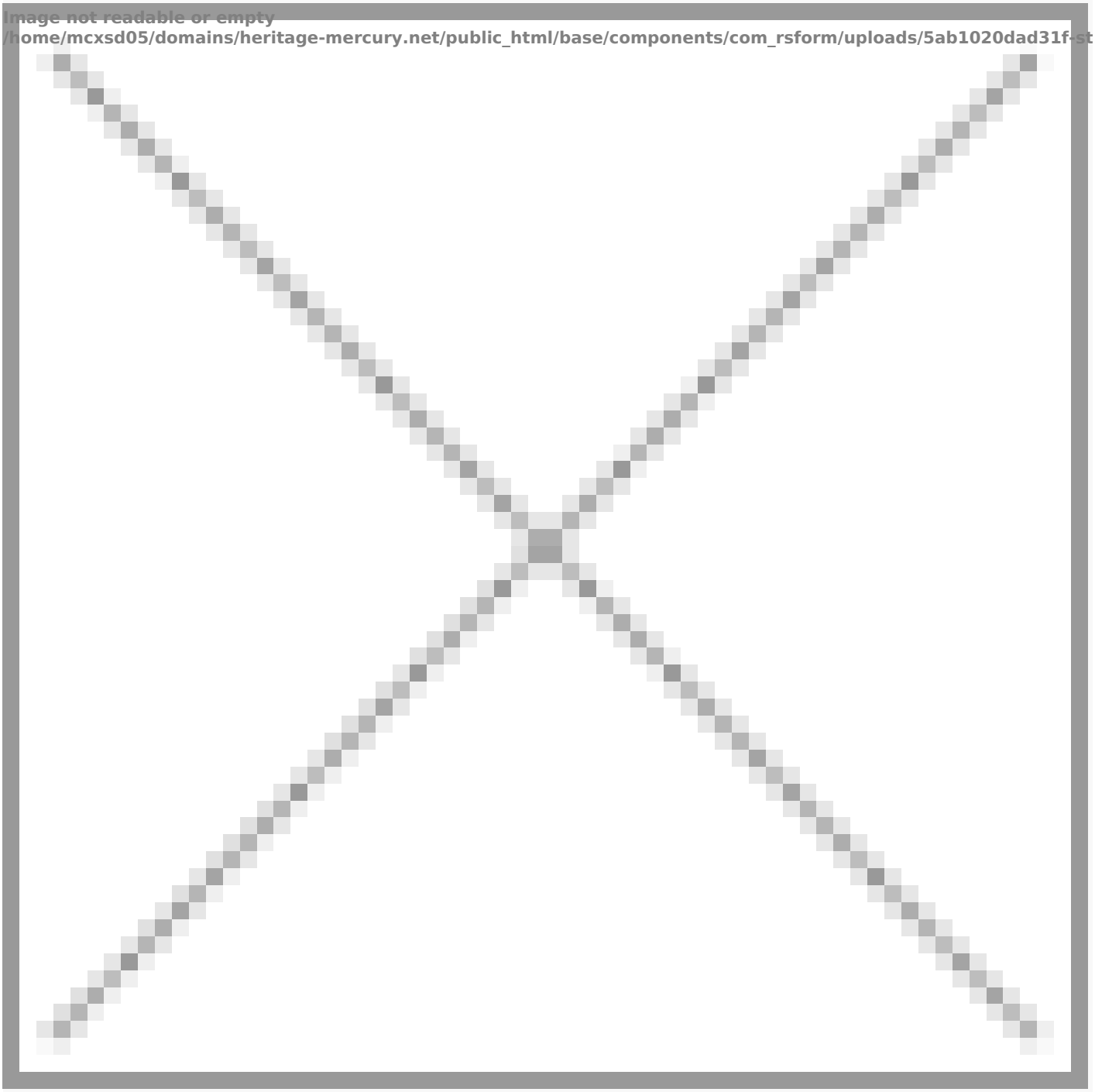
Ime predmeta 1	STIKALO – ŽIVOSREBRNO AVTOMATSKO 1
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.390.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Vsakdanje življenje

OPIS

Kratek opis	Glavni sestavni deli avtomatskega stikala so: ohišje, cevka z živim srebrom, kovinske sponke (skupaj 4) in žičnat prevodnik. Steklena zaprta cevka ima obliko črke U, z objemko pa je pričvrščena na plastično ohišje. Zgornja dela cevke sta razširjena. Spodnji del pa ima obliko ozkega kanala z dvema zataljenima deloma, ki se prek prevodnika podaljšata na dve kovinski sponki, ki sta montirani na plastičnem ohišju. Na zgornji del cevke je vgrajen električni upor in koničasto zataljena tuljava. Obenem je spodnji del upora potopljen v živo srebro, zgornji del pa se podaljša prek majhne povsem zatesnjene luknjice izven steklenega dela na žičnat prevodnik. Stik obeh je zaščiten s plastičnim izolatorjem rdeče barve.

Mere	Dolžina 8 cm, širina 0,5 cm, višina 13 cm.
Materiali	Steklo, živo srebro, baker, plastika, aluminij.
Datacija	60. leta 20. stoletja.
Avtor / Proizvajalec	SLAPO, Ljubljana.

Slikovne priloge

Prvotna raba	Živosrebrno avtomatsko stikalo se je uporabljalo za sklenitev/prekinitev električnega tokokroga svetil v večnadstropnih stavbah. S pritiskom tipke kjerkoli v stopnišču, je stekel električni tok skozi upor, kar je povzročilo gretje in izparevanje živega srebra, povečan tlak pa je prelil živo srebro v desni krak. S tem je nastal stik v napeljavi in luči v stopnišču so zasvetile. Ko so tipko sprostili in s tem izključili električni upor, se je prenehalo segrevanje in živo srebro se je začelo ohlajati. Tlak v levem delu cevke se je znižal, živo srebro pa se je iz desnega zopet prelilo v levi krak. Stopniščna razsvetljava se je izklopila. Ohlajanje cevke in kondenzacija živega srebra je trajala od 1 do 4 minute. Ta čas so bile luči v stopnišču prižgane.
Sedanja raba	Živosrebrno avtomatsko stikalo se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je del topilniške zbirke CUDHg. Obiskovalci si ga lahko ogledajo v okviru stalne muzejske postavitve »Od rude do kapljic živega srebra« v Topilnici Hg, ki prikazuje lastnosti in vsestransko uporabo živega srebra v znanosti, tehniki, industriji, medicini, kulturi in vsakdanjem življenju. Znotraj razstave je predmet umeščen v segment gostote in prikazuje uporabnost živega srebra za tehnične pripomočke.
Prvotna lokacija	Elektrarna rudnik Mežica d.o.o.
Sedanja lokacija	Topilnica Hg (Od rude do kapljic živega srebra), Arkova 50, 5280 Idrija.

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Živosrebrno avtomatsko stikalo je dobro ohranjeno. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	17. 3. 2018
Datum urejanja	Never